

► **M. le Président.**- Ech soen der Madame Mergen Merci, an als nächste Riedner ass den Här Carlo Wagner agedroen. Här Wagner, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Carlo Wagner (DP).**- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, et ass ëmmer eng Gratwanderung, net nëmmen um medezinesche Plang, mä och a puncto Perséinlechkeetsrechter an individuell Fräiheeten, fir Leit, déi vu psychesche Problemer betraff sinn, géint hire Wëllen an d'Psychiatrie respektiv an eng psychiatresch Behandlung anzeweisen. Hei ass selbstverständlech vun alle Concernéierten en Héchstmooss u Fangerspëtzegefill gefrot, geet et dach hei ëm e fundamentalen Agrëff an d'Liewe vun där betraffener Person.

D'Zwangsbehandlung vu psychesch kranke Leit ass a bleift, dat soll een net verheemlechen, ëmstridden, och ënnert den Experte selwer. Souwuel d'Géigner wéi och d'Défenseure vun der Zwangsbehandlung kënnen fir hir Positioun selbstverständlech gewiichteg Argumenter virbréngen. Während déi eng Säit d'Autonomie vun deem Einzelnen a seng fundamentalen Rechter an de Mëttelpunkt stellt, verweist déi aner Säit drop, dass am Fall vun engem Netagräifen den Dokter senger Pflicht net géif nokommen.

Eng Zwangsbehandlung däerf an eisen Aen nëmmen en Iwwergangsstadium duerstellen, dee selbstverständlech muss dorobber erauslafen, dem Patient esou ze hëllefen, dass en an déi Lag versat gëtt, nees kënnen selwer ze bestëmmen, ob e wëllt weider behandelt ginn an ënner wat fir enger Form dës Behandlung oflaffe soll.

Grad well d'Zwangsbehandlung ëmstridden ass a grad well se e fundamentalen Agrëff an d'Perséinlechkeetsrechter duerstellt, ass et eiser Meenung no wichteg, dass de Léiglateur hei e strikte legale Kader virgëtt, an deem et och genuch Gardefous gëtt, fir de Patient viru potenziellen Abusen ze protegéieren.

Déi an eisen Ae wichtegsten Innovatioun, an et ass scho vu mengen zwou Virriednerinne gesot ginn, an deem virleienden Text besteet also doranner, dass aus der Décisioun vun deem Zwangsplacement an der Psychiatrie eng juristesche Décisioun gëtt. Dëst ass eiser Meenung no eng Verbesserung vum aktuelle System, wou dem Direkter vun engem Spidol respektiv dem Chef vun der psychiatrescher Unitéit dës Décisioun zoustoung. Mir mengen, dass mat deem virleienden Text d'Rechter vum Patient besser geschützt ginn, wéi dat bis elo de Fall ass.

Här President, ech wëllt mech a mengen Ausféierungen net nëmmen op de virleiende Projet de loi beschränken, mä och vun der Geleeënheet profitéieren, fir e puer méi generell Bemierkungen iwwert d'Psychiatrie zu Lëtzebuerg ze maachen. Allgemeng, mengen ech, kann ee soen, dass déi an de leschte Joren ugefaangen Dezentralisatiounsbeméiunge vun der Psychiatrie zu Lëtzebuerg, fir déi d'DP sech ëmmer agesat huet an déi och am Plan hospitalier vun 2001 virgesi waren, sech positiv entwéckelt hunn, och wann elo nach esou munches ze verbessere bleift.

D'Haaptzil vun alle Reformbeméiungen an der Psychiatrie muss, eiser Opfaassung no, d'Destigmatiséierung vun dem Psychiatriepatient respektiv eng verbessert Integratioun vun deem Patient an eis Gesellschaft sinn. Dat ass gewëss keng einfach Aufgabe. D'Komplexitéit an de breede Spektrum vun de psychesche Krankheeten a Stéierung maachen dës Aufgabe och sécherlech net méi einfach.

Zu esou enger Reform gehéiert och virun allem, an enger éischter Phas, d'Schaffen an d'Verbessere vun entsprechenden Infrastrukturen. Ech mengen kënnen ze behaupten, dass an der CSV/DP-Regierung grad an deem Beräich enorm Effortë gemaach goufen, fir deem erschreckenden Nachholbedarf, deen et deemools ginn ass, nozekommen. Net fir näischt gouf och am Rapport Rössler, iwwert dee mer hei am Haus virun der leschter Legislaturperiode diskutéiert hunn, den Hôpitaux généraux eng exzellente infrastrukturell Ausstattung am psychiatresche Beräich bescheidegt.

Här President, trotz deene Succèsen an Efforten, déi an deene leschten zéng Joer

gemaach si ginn, bleiwen awer och nach eng Rei Defiziter, déi et selbstverständlech ze behiewe gëllt. D'Reform vun der Psychiatrie muss, eiser Meenung no, méi multidisziplinär ugepaakt ginn. Et muss zu enger méi enker Zesummenaarbecht tëschent sämtlechen Acteuren, Psychologen, Fleegepersonal, Hausdokter an esou viru kommen. Ganz besonnesch wichteg ass an deem Kontext och, dass méi Wäert op d'Formation an op d'Formation continue geluecht gëtt.

Bäi der Enthospitaliséierung muss nach méi e grouse Wäert op de Suivi vum Patient geluecht ginn, notamment an de Foyers médicalisés, déi d'ailleurs am Spidolsplang vun 2001 scho virgesi waren. An deem Beräich sinn och Efforten néideg. Dës Foyere sollen och eng besser Integratioun vun deene Betraffenen erméiglechen. Dëst gëllt och fir therapeutesch Atelieren. Am Idealfall sollen dës Ateliere keng definitiv Statioun fir déi psychesch Krank duerstellen, mä si sollen éischter zu engem Sprangbriet gi fir den allgemengen Aarbechtmarché.

Och an der Psychiatrie soll méi Wäert op Preventioun geluecht ginn. Psychesch Leide wéi Neurosen, Depressiounen an esou viru betreffen en ëmmer méi grousen Deel vun eiser Populatioun. Leider stelle mer hei eng ëmmer méi staark Medikamentéierung vun dese Krankheete fest. Et gëtt allze oft ausschliesslech mat psychotrope Medikamenter reagiert, ouni deen néidege Réckgrëff op d'Psychologie oder d'Psychotherapie. Fir deem bedenklechen Trend entgéintzewierken, misst sech d'Gesondheetskeess, eiser Iwwerzeugung no, un de Käschte fir d'individuell Psychotherapiesitzunge bedeelegen.

Der Kanner- a Jugendpsychiatrie kënn eng ëmmer méi grouss Bedeitung zou. Hei ass ze soen, dass am CHL an an der Klinik um Kierchbierg eng exzellent Aarbecht geleescht gëtt. Leider ass et awer och esou, dass et hei zu Lëtzebuerg nach ëmmer e Manktum un adequate Strukturen am Beräich vun der Kanner- a Jugendpsychiatrie gëtt. Esou hu mer nach ëmmer keng Struktur beispillsweis fir schoufflichteg Kanner, déi Schoul a psychiatresch Betreierung matenee verbënnt.

Finalement, an opgrond haaptsächlech vun deenen diverse Virfäll an deene leschte Méint a Joren am CHNP, si mer als DP der Meenung, dass Ugekloten oder Veruerteelter, déi opgrond vu psychesche Stéierunge vum Prisong an de CHNP iwwerfouert ginn, an Zukunft an enger neier Spezialunitéit sollten ënnerbruecht ginn.

Zum Schluss, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wéilt ech selbstverständlech der Rapportrice, der honorabeler Madame Dall'Agnol, nach fir hiren exzellente mëndlechen a schrëftleche Rapport félicitéieren a Merci soen, a selbstverständlech ginn ech och domadder den Accord vun eiser Fraktioun zu deem Projet de loi.

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!